

КАРАР

«13» ноябрь 2024 елның а.Свияжск (Зөя)

№ 177

«Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында» Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясын, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге №45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясын һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 96 статьясын, Свияжск (Зөя) авыл жирлеге советын гамәлгә ашыру максатларында **караp кабул итте:**

1. «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында» Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә, шулай ук Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Зеленодольск авыл жирлегенә мәгълүмати стендларында: Татарстан Республикасы, Зеленодольск муниципаль районы, Свияжск (Зөя) авылы, Успенская урамы, 11 йорт (поселение администрациясе), Успенская, 2 нче йорт (Буян кибете керү урынында).

3. Әлеге карар рәсми рәвештә игълан ителгән мизгелдән үз көченә керә.

4. Аның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Свияжск (Зөя) авыл жирлеге башлыгы,
Совет Рәисе**

М.Г. Ганеев

ЭШ
мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында,
Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының
«Свияжск(Зөя) авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге милкендәгә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә:

- Россия Федерациясе Конституциясе,
- Россия Федерациясе Гражданлык Кодексы Белән,
- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәгә №131-ФЗ Федераль закон (алга таба- №131-ФЗ Закон),
- «Күчәмсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында» 2015 елның 13 июлендәгә 218-ФЗ номерлы Федераль закон белән,
- «Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 21.12.2001 ел, №178-ФЗ Федераль законы (алга таба- 3178-ФЗ Закон);
- РФ Хөкүмәтенең «Дәүләт яки муниципаль мөлкәтне электрон рәвештә сатуны оештыру һәм уздыру турында» 2012 елның 27 августындагы №860 карары белән,
- башка федераль законнар белән,
- Татарстан Республикасы Конституциясе Белән,
- «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә №45-ТРЗ Татарстан Республикасы законы белән,
- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба- авыл жирлегә Уставы) белән.

1.2. Нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге милкендәгә мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен (алга таба – нигезләмә), Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының мөлкәти мөнәсәбәтләр өлкәсендәгә хокукларны һәм бурычларны гамәлгә ашыруда вәкаләтләрән билгели.

1.3. Әлеге Нигезләмә белән жайга салынмаган милек мөнәсәбәтләре, шул исәптән жирле бюджет акчалары, бюджеттан тыш фондлар, торак фонды, Жир һәм башка табигать ресурслары белән идарә итү һәм эш итү үзенчәлекләре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя)авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының норматив актлары (алга таба – Татарстан Республикасы Зеленодольск

муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары) белән жайга салына.жирлекләр).

1.4. Муниципаль милек белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең төп бурычлары булып:

1) муниципаль мөлкәт белән нәтижәле идарә итү нигезендә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге бюджеты керемнәрен (алга таба – авыл жирлеген бюджеты) арттыру;

2) муниципаль мөлкәт структурасын оптимальләштерү;

3) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге икътисадына инвестицияләр жәлеп итү өчен муниципаль мөлкәттән инструмент буларак файдалану;

4) муниципаль мөлкәттән файдалануның нәтижәлелеген арттыру.

1.5. Муниципаль мөлкәткә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә һәм аннан читтә урнашкан, дәүләт милкен чикләү нәтижәсендә муниципаль берәмлеккә тапшырылган йә граждан законнарында билгеләнгән башка нигездә сатып алынган барлык объектлар керә.

1.6. Муниципаль мөлкәт Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге муниципаль казнасыннан (алга таба – авыл жирлеген казнасы) һәм оператив идарә хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелгән мөлкәттән тора.

1.7. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге (алга таба – авыл жирлеген) милкендә булырга мөмкин:

1) районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

2) федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән очракларда жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук №131-ФЗ Законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт;

3) Зеленодольск муниципаль районы Свияжск (Зөя) авыл жирлеген Советы (алга таба – авыл жирлеген Советы) Жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә авыл жирлеген жирле үзидарә органнарының һәм авыл жирлеген жирле үзидарәсе вазыйфай затларының, муниципаль хезмәткәрләренң, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләренң эшчәнлеген тәэмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

4) хэл итү хокукы федераль законнар белән жирле үзидарэ органнарына бирелгән һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләрне хэл итү өчен кирәкле мөлкәт;

5) №131-ФЗ законның 14 статьясындагы 3 һәм 4 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хэл итү өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук №131-ФЗ Законның 17 статьясындагы 1 һәм 11 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хэл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.

1.8. Авыл жирлеге казнасын авыл жирлеге бюджеты акчалары һәм муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләргә беркетелмәгән башка муниципаль мөлкәт тәшкил итә.

Авыл жирлеге казнасы мөлкәте гамәлдәге законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә юридик һәм физик затларга хужалык карамагына, оператив идарәгә, арендага, түләүсез файдалануга, ышанычлы идарәгә, залогка (ипотекага) тапшырылырга, читләштерелергә мөмкин.

Казна мөлкәте гамәлдәге законнарда билгеләнгән очрақларда авыл жирлеге йөкләмәләре буенча түләтү объекты булырга мөмкин.

2. Милекченең мөлкәткә карата хокукларын гамәлгә ашыру, муниципаль милектәге

2.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге үзенә караган мөлкәтнең милекчесе булып тора.

2.2. Авыл жирлеге муниципаль милке составына керүче мөлкәткә карата милекче хокукларын авыл жирлеге исемнен авыл жирлеге уставында, әлеге Нигезләмәдә, әлеге органнарның статусын билгеләүче башка актларда билгеләнгән компетенцияләре кысаларында авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары гамәлгә ашыра.

2.3. Авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары муниципаль мөлкәтне федераль законнар нигезендә физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарэ органнарына вакытлыча яисә даими файдалануга тапшырырга, читләштерергә, башка алыш-бирешләр башкарырга хокуклы.

2.4. Авыл жирлеге Советы компетенциясенә керә:

- авыл жирлеге милкендәге мөлкәт белән идарэ итү һәм эш итү тәртибен билгеләү;

- муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне төзү, үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә, эшләренә башкаруга тарифлар билгеләү турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү, федераль законнарда каралган очрақлардан тыш;

- план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) раслау.

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм авыл жирлегенең муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2.5. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Свияжск (Зөя) авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба-авыл жирлегенә башлыгы) авыл жирлегенә исемнән:

- авыл жирлегенең муниципаль мөлкәт белән идарә итү өлкәсендәгә сәясәтенең төп юнәлешләрен билгели;

- муниципаль мөлкәт белән идарә итү һәм аның белән эш итү буенча үз компетенциясе чикләрендә карарлар кабул итә;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм авыл жирлегенә Уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2.6. Муниципаль милек белән идарә итү өлкәсендә Свияжск (Зөя) авыл башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) компетенциясенә авыл жирлегенә территориясендә керә:

- авыл жирлегенә муниципаль милкендәгә мөлкәт белән идарә итү, жирлек муниципаль милке объектларын төзү, сатып алу, алардан файдалану, алар белән эш итү һәм арендау мөһкәмләрен хәл итү

- муниципаль мөлкәт реестрларын, мөлкәтнең булуы һәм аннан файдалануы турындагы мәгълүматны алып бару;

милек хокукы яисә аренда шартнамәсе төзү хокукы булган торгларда сату өчен тәкъдим ителә торган мөлкәт исемлекләрен раслау;

- «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәгә №209-ФЗ Федераль закон нигезендә кече һәм урта эшкүарлык субъектларына тәкъдим ителә торган мөлкәт исемлеген раслау;

- читләштерелергә тиеш булмаган мөлкәт исемлеген раслау;

- мөлкәтне арендага, милеккә, түләүсез файдалануга, даими (вакыты чикләнмәгән) файдалануга, оператив идарәгә, хужалык алып баруға тапшыру турында карарлар кабул итү хокукы һәм документлар эзерләү, файдалануның башка рәвешләре;

- муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару;

- муниципаль мөлкәтне сату;

- сатучы функцияләрен кануннар нигезендә башкару;

- «Россия Федерациясендә Торак фондын хосусыйлаштыру турында» 1991 елның 4 июлендәгә №1541-1 Россия Федерациясе Законы нигезендә торак урыннарны гражданнар милкенә тапшыру;

- федераль милектәгә, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр милкендәгә мөлкәтне муниципаль милеккә кабул итү;

- муниципаль милектәгә мөлкәтне федераль милеккә, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру;

- күчәмсез мөлкәт объектларына хокукларны һәм алар белән алыш-бирешләрне дәүләт теркәвенә алуны гамәлгә ашыручы органда күчәмсез мөлкәт объектларына муниципаль милек хокукын Башкарма комитет тарафыннан теркәүне гамәлгә ашыру өчен документлар эзерләү;

- мөлкәтне Хужалык жәмгыятләрәненең устав капиталларына кертем сыйфатында һәм коммерциягә карамаган оешмаларга кертем сыйфатында кертү;

- милекне залогка тапшыру һәм тапшыру килешүе;

- авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнә торган очрақларда жирлекнең муниципаль мөлкәтен читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм авыл жирлеге Советы белән килештерүгә (раслауга) чыгару;

- муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру шартлары турында Карар кабул итү;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгеләү, аларның уставларын раслау, Муниципаль казна учреждениеләрен финанслауны тәмин итү, муниципаль учреждениеләрне һәм Предприятиеләрне үзгәртеп оештыру һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итү, аларның житәкчеләрен контракт нигезендә билгеләү һәм биләгән вазыйфаларыннан азат итү;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән авыл жирлеген икътисадый һәм социаль үстерүдә хезмәттәшлек турында шартнамәләр төзү; авыл жирлеге территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек рәвешләрендәге предприятиеләр төзүгә ярдәм итү;

- полициянең участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә авыл жирлегенә хезмәт күрсәтелә торган административ участогында эшләү өчен бина бирү;

- мөлкәтне биләү, аннан файдалану, аның белән эш итү буенча Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка вәкаләтләр.

3. Хокукларны дәүләт теркәвенә алу

муниципаль мөлкәткә

3.1. Жирлекнең муниципаль күчемсез мөлкәте объектларына муниципаль милек хокукы, хужалык алып бару хокукы һәм оператив идарә итү хокукы законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алынырга тиеш һәм мондый теркәлү мизгеленнән барлыкка килә.

Гамәлдәге законнарда билгеләнгән очрақларда муниципаль милек хокукы дәүләт теркәвенә алыну белән беррәттән дәүләт теркәвенә алынырга һәм аңа хокуклар чикләнергә (йөкләнергә) тиеш.

3.2. Хокукларны һәм чикләүләрне (йөкләмәләрне) дәүләт теркәвенә алу яңа төзелгән яисә сатып алынган мөлкәткә дә, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы авыл жирлегенә муниципаль милек реестрында (алга таба - Реестр) элек исәпкә алынган мөлкәткә дә гамәлгә ашырыла.

3.3. Күчемсез мөлкәткә хокукларны дәүләт теркәвенә алу өчен документлар рәсмиләштерү һәм тапшыруны:

1) авыл жирлеге муниципаль казнасының күчемсез мөлкәтенә муниципаль милек хокуклары-Башкарма комитет, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очрақта-вәкаләтле орган;

2) хужалык алып бару хокуклары һәм оператив идарә итү хокуклары -

хокук ияләре;

3) аренда хокуклары - арендаторлар; ышанычлы идарә хокуклары- Башкарма комитет, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта- вәкаләтле орган;

4) милек хокукын чикләүләр (йөкләүләр) (ипотека, сервитут) - чикләү үз файдасына билгеләнә торган зат;

5) муниципаль мөлкәтне тартып алганда - Башкарма комитет, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта - вәкаләтле орган милек хокукына ия.

3.4. Авыл жирлеге казнасының күчемсез милек объектларына карата техник паспортлаштыру, дәүләт кадастр исәбенә кую чыгымнары авыл жирлеге бюджетының чыгым өлешендә карала һәм расланган смета нигезендә авыл жирлеге бюджетыннан финанслана.

4. Муниципаль мөлкәтне исәпкә алу

4.1. Авыл жирлеге милкендәге муниципаль мөлкәт (жирле бюджет һәм бюджеттан тыш фондлар акчаларынан тыш) реестрда мәжбүри исәпкә алынырга тиеш, шул исәптән:

- муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында беркетелгән мөлкәт;

- оператив идарә итү хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелгән мөлкәт;

- акционерлык жәмгыятьләренең авыл жирлеге милкендәге акцияләре;

- Хужалык жәмгыятьләренең, ширкәтләренең устав (жыелма) капиталларына авыл жирлеге өлешләре (кертәмләр);

- жирлек казнасы милке.

4.2. Мөлкәт муниципаль казнага керә:

- дәүләт (федераль һәм Россия Федерациясе субъекты) һәм муниципаль милеккә милекне бүләшү турындагы законнарда каралган тәртиптә муниципаль милеккә тапшырганда;

- әгәр мөлкәт яңадан төзелсә яисә турыдан-туры муниципаль милеккә жирле бюджет акчалары исәбеннән сатып алынса;

- юридик һәм физик затлар тарафыннан муниципаль милеккә түләүсез тапшырылганда;

- муниципаль унитар предприятиеләрне хужалык алып барудан төшереп калдырганда һәм муниципаль учреждениеләрне оператив идарәдән законлы нигезләрдә тартып алганда;

- әгәр мөлкәт муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр юкка чыгарылганнан соң калган булса;

- муниципаль милеккә законга каршы килми торган башка нигезләр буенча кергәндә.

4.4. Казна мөлкәте белән идарә итү һәм эш итү тәртибе авыл жирлеге казнасы мөлкәте турындагы нигезләмәдә билгеләнә.

5. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр тарафыннан хужалык алып бару хокукын гамәлгә ашыру һәм оператив идарә

5.1. Муниципаль унитар предприятиеләргә һәм муниципаль учреждениеләргә аларның устав эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле муниципаль мөлкәт, шулай ук эшчәнлек барышында гамәлдәге законнар нигезендә сатып алынган мөлкәт беркетелә.

5.2. Муниципаль мөлкәт муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелә:

- муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр төзегәндә;

- шушы затларның мөрәжәгәте буенча хужалык эшчәнлеге барышында (шул исәптән, мөлкәтнең предприятиегә яисә учреждениегә баланслы булуы нигезендә);

- муниципаль мөлкәтне предприятиеләр һәм учреждениеләр арасында яңадан бүлгәндә (баланстан баланска тапшырганда);

- муниципаль унитар предприятиеләрне һәм муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп корганда;

- алар мөлкәтне үз эшчәнлекләреннән, шул исәптән рөхсәт ителгән эшкуарлык эшчәнлегеннән (муниципаль учреждениеләр, предприятиеләр өчен) кәргән керемнәр исәбенә сатып алганда.

5.3. Башкарма комитет карары буенча мөлкәт хужалык алып бару хокукында муниципаль унитар предприятиеләргә, оператив идарә хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелә.

5.4. Мөлкәтне беркетү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен предприятие яисә учреждениедән таләп ителергә мөмкин:

- предприятие яисә учреждение милкендәге мөлкәтнең инвентаризация Исемлеге;

- мөлкәт сатып алуға накладнойлар;

- мөлкәт сатып алуға буенча башка документлар.

5.5. Предприятие яисә учреждение төзелгәндә (үзгәртеп оештырылганда) мөлкәтне беркетү өчен кирәкле документлар булып:

- предприятиене яисә учреждениене теркәү турында таныклык;

- предприятие яки учреждение уставы;

- бүлү балансы яисә тапшыру акты;

- төп чараларны расланган форма буенча типларга бүлеп (биналар, корылмалар, машиналар һәм жиһазлар, транспорт чаралары, инструментлар, житештерү һәм хужалык инвентаре һәм башка төп чаралар) расшифровкалау;

- күчемсез милек объектларына техник документлар (паспортлар, өземтәләр, белешмәләр, актлар).

5.6 муниципаль милек учреждениеләр арасында аларның нигезле тәкъдимнәре нигезендә Башкарма комитет карары буенча яңадан бүленә ала (баланстан баланска тапшыру).

5.7. Муниципаль мөлкәтне тапшыру тиешле карар кабул ителгәннән соң бер ай эчендә бухгалтерлык исәбендә билгеләнгән форма буенча кабул итү-тапшыру акты белән рәсмиләштерелә.

5.8. Муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр гамәлдәге законнарда, Башкарма комитетның хокукый актларында һәм гамәлгә кую документларында билгеләнгән хокукый сәләтләре чикләрендә хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукында үзләренә беркетелгән муниципаль мөлкәткә ия булалар, алардан файдаланалар һәм алар белән эш итәләр.

5.9. Предприятиенә хужалык алып бару яисә учреждениенә күчемсез мөлкәткә оператив идарә итү хокукы мондый хокукны дәүләт теркәвенә алган мизгелдән барлыкка килә.

Хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукын дәүләт теркәвенә алу бурычы, объектларны паспортлаштыруны гамәлгә ашыруны да кертәп, предприятиегә һәм учреждениегә йөкләнә.

5.10. Предприятиенә хужалык алып бару һәм учреждениенә күчемле мөлкәткә оператив идарә итү хокукы барлыкка килә:

- мөлкәтне кабул итү-тапшыру актына кул куелганнан соң беркетелгән мөлкәткә;

предприятие яисә учреждение тарафыннан мөстәкыйль сатып алынган мөлкәткә-предприятие яисә учреждение тарафыннан мөлкәт үз балансына куелганнан соң.

5.11. Аерым торган күчемсез милек объектларын хужалык карамагына яисә оператив идарәгә тапшырганда предприятие һәм учреждение жир кишәрлегенә хокукларны рәсмиләштерү чараларын гамәлгә ашыра. Жир кишәрлегенә хокукларны дәүләт теркәвенә алу һәм жир төзелеше эшен булдыру бурычы предприятиегә һәм учреждениегә йөкләнә.

5.12. Предприятиеләрнең һәм учреждениеләрнең хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукы туктатыла:

- күчемле мөлкәт буенча - мөлкәтне кабул итү-тапшыру актларына район Башкарма комитеты карары белән башка юридик затка тапшырганда яисә мөлкәтне кире кайтарганда имза салынганнан соң;

- күчемсез мөлкәт буенча-Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукын туктату турында язма кертелгәннән соң.

5.13. Хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукын туктату турында бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрына язма кертү буенча чаралар үткәрү бурычы предприятиегә һәм учреждениегә йөкләнә.

5.14. Муниципаль предприятие мөлкәте милекчесе мондый предприятиенә хужалык карамагындагы муниципаль мөлкәттән файдаланудан табышның бер өлешен алырга хокуклы.

Муниципаль унитар предприятиеләрнең авыл жирлегә бюджетына күчерелергә тиешле табыш өлеше күләме муниципаль унитар предприятиеләрнең авыл жирлегә бюджетына күчерелергә тиешле чиста табыш өлешен билгеләүнең Башкарма комитет карары белән расланган

тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Предприятиеләргә хужалык алып бару һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе

6.1. Предприятиеләргә хужалык алып бару һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән төп чараларны исәптән чыгару:

- мораль һәм физик яктан таушалу;
- аварияләр, табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр вакытында ликвидацияләр;
- муниципаль милекне урлау, вәкаләтле органнар билгеләгән янғын;
- реконструкция эшләрен башкарганда өлешчә бетерү.

6.2. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана торган тиешле нигезләмә белән билгеләнә.

7. Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары

7.1. Муниципаль милектәге мөлкәтне физик һәм (яисә) юридик затлар милкенә түләүле тартып алу муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру дип таныла.

7.2. Муниципаль милек объектларын хосусыйлаштыру хосусыйлаштыру турында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.3. Хосусыйлаштыруның фаразлау планы (программасы) «дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 21.12.2001 №178-ФЗ Федераль законы һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2005 елның 26 декабрәндәге №806 карары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планнарын (программаларын) эшләү кагыйдәләре нигезендә эшләнә.

7.4. Жирле үзидарә органнары, муниципаль унитар предприятиеләр, шулай ук акционер жәмгыятьләр һәм жаваплылыгы чикләнгән жәмгыятьләр, устав капиталларындагы өлешләре муниципаль милектә булган акцияләр, башка юридик затлар һәм гражданнар муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында үз тәкъдимнәрен Башкарма комитетка жиберергә хокуклы.

7.5. Хосусыйлаштыруның фаразлау планында (программасында) түбәндәгеләр бар: план чорында хосусыйлаштыру планлаштырыла торган икътисадый эшчәнлек төрләре буенча төркемләнгән муниципаль мөлкәт (унитар предприятиеләр, акционер жәмгыятьләр акцияләре һәм муниципаль милектәге жаваплылыгы чикләнгән жәмгыятьләренен, район казнасын тәшкил итүче башка мөлкәтнең устав капиталларындагы өлешләре) исемлекләре, тиешле мөлкәтнең характеристикасы күрсәтелгән, хосусыйлаштыруның күздә тотыла торган сроклары һәм авыл жирлеге бюджетына керемнәр күләмен фаразлау;

7.6. Авыл жирлеге Советы:

1) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) раслый;

2) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне раслый;

3) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планының (программасының) үтәлеше турында хисап раслый;

4) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруны тикшереп тора.

7.8. Башкарма комитет:

1) авыл жирлеге Советына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында, чираттагы финанс елы башланьрга сигез айдан да соңга калмыйча, тәкъдимнәр кертә;

2) план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планы (программасы) проектын эшли (Россия Федерациясе Хөкүмәтенң 2005 елның 26 декабрдәгә №806 карары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планнарын (программаларын) эшләү кагыйдәләре нигезендә) һәм план чоры башланганчы 10 эш көненнән дә соңга калмыйча авыл жирлеге Советына раслау өчен тапшыра;

3) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү проектын эшли;

4) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) авыл жирлеге Советы тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында расланган көннән алып 10 көн эчендә урнаштыра (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>), торглар үткөрү турында мәгълүмат урнаштыру өчен Россия Федерациясенң рәсми сайтында (<http://www.torgi.gov.ru>) Федераль законда билгеләнгән таләпләр нигезендә;

5) муниципаль мөлкәтне сатучы була;

6) «дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» Федераль законның 21.12.2001 елгы №178-ФЗ 14 статьясы нигезендә хосусыйлаштыру шартлары турында Карар кабул итә;

7) план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) кертелмичә хосусыйлаштырыла торган муниципаль мөлкәт исемлеген төзү һәм раслау, шулай ук күрсәтелгән исемлеккә үзгәрешләр кертү тәртибен билгели;

8) план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) кертелмичә генә хосусыйлаштырыла торган муниципаль мөлкәт исемлеген раслый торган башкарма хакимиятнең муниципаль органын билгели;

9) ел саен, 1 февральдән дә соңга калмыйча, авыл жирлеге Советына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның узган елгы нәтижәләре турында әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымтада каралган форма буенча хисап әзерли һәм тапшыра;

10) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның узган елгы нәтижәләре турында хисапны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында урнаштыра (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>), торглар үткәру турында мәгълүмат урнаштыру өчен Россия Федерациясенең рәсми сайтында (<http://www.torgi.gov.ru>) авыл жирлегә Советына тәкъдим итү белән бер үк вакытта.

7.9. Башкарма комитет муниципаль мөлкәтне сатуны гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән тәртиптә махсулаштырылган оешмаларны жәлеп итәргә хокуклы.

8. Муниципаль милекне арендага бирү

8.1. Авыл жирлегә муниципаль мөлкәтен арендага бирүче булып:

- 1) авыл жирлегә башкарма комитеты казна мөлкәтенә карата;
- 2) хужалык алып бару хокукында үзләренә беркетелгән мөлкәткә карата авыл жирлегенең муниципаль унитар предприятиеләре;
- 3) оператив идарә хокукында үзләренә беркетелгән мөлкәткә карата муниципаль казна предприятиеләре һәм авыл жирлегә муниципаль учреждениеләре;

8.2. Муниципаль милекне арендаучылар юридик затлар һәм физик затлар булырга мөмкин.

8.3. Арендага жир кишәрлекләре, күчемле һәм күчемсез милек (биналар, корылмалар, биналар), бердәм милек комплекслары бирелергә мөмкин.

8.4. Жир кишәрлекләрен арендага бирү жир турындагы законнар белән билгеләнә.

8.5. Авыл жирлегә муниципаль мөлкәтен тапшыру тәртибе Россия Федерациясе Гражданлык кодексы, «Конкуренцияне яклау турында» 26.07.2006 елгы №135-ФЗ Федераль законның 17.1 статьясы һәм район Советы раслый торган нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.6. Аренда түләве «Россия Федерациясендә бәяләнү эшчәнлегә турында» 1998 елның 29 июлендәге №135-ФЗ Федераль закон нигезендә билгеләнә.

9. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру

9.1. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалану шартнамәләре нигезендә гражданлык законнарында һәм «конкуренцияне яклау турында» 26.07.2006 №135-ФЗ Федераль законда билгеләнгән тәртиптә түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

9.2. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру турында карарны Башкарма комитет кабул итә.

9.3. Түләүсез файдалану шартнамәсе (ссуда шартнамәсе) буенча ссуда бирүче булып Башкарма комитет тора.

9.4. Муниципаль мөлкәтне ссуда алучы файдаланыла торган мөлкәтне тиешле хәлдә тотарга, аңа ссуда шартнамәсе шартлары нигезендә агымдагы,

капиталь ремонт ясарга һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләргә тиеш, моңа гомуми белем бирү учреждениеләрендә кайнар мәктәп туклануын оештыру буенча хезмәтләр күрсәтүче оешмаларга тапшырыла торган мөлкәт керми. Капиталь ремонт үткәрү зарурлығы һәм сроклары мәжбүри рәвештә ссуда бирүче белән килештерелергә тиеш.

9.5. Муниципаль милек объектлары почта элемтәсе бүлекчәләрен урнаштыру өчен «Россия Почтасы» АЖ тарафыннан түләүсез файдалану шартнамәләре нигезендә түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

10. Муниципаль мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру

10.1. Муниципаль милек авыл жирлеге мәнфәгатьләрендә ышанычлы идарәгә тапшырылырга мөмкин.

10.2. Предприятиеләр һәм башка мөлкәт комплекслары, күчәмсез мөлкәткә караган аерым объектлар, кыйммәтле кәгазьләр, документсыз кыйммәтле кәгазьләр белән таныкланган хокуklar, махсус хокуklar һәм башка мөлкәт ышанычлы идарә объектлары булырга мөмкин.

10.3. Авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына, муниципаль унитар предприятиеләргә һәм учреждениеләргә хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру рәхсәт ителми.

10.4. Ышанычлы идарә шартнамәсе ышанычлы идарәне гамәлгә куючы Башкарма комитет тарафыннан төзелә.

10.5. Муниципаль милек объектларын ышанычлы идарәгә тапшыру шартлары, мөмкин булган түләү күләме, шулай ук кирәкле чыгымнарны каплау гамәлдәге законнар нигезендә Башкарма комитетның хокукый акты белән билгеләнә.

10.6. Ышанычлы идарә шартнамәсендә шартларның берсе буларак нәтижә каралырга тиеш, аңа ирешү билгеле бер срок узгач ышанычлы идарәчегә йөкләнә.

10.7. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәсендә күрсәтелергә тиеш:

ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәт составы;

ышанычлы идарәне гамәлгә куючының исеме;

әгәр түләү Шартнамәдә каралган булса, идарәчегә түләү күләме һәм рәвеше;

Шартнамәнең гамәлдә булу вакыты.

Ышанычлы идарә шартнамәсендә шартларның берсе буларак нәтижә каралырга тиеш, аңа ирешү билгеле бер срок узгач ышанычлы идарәчегә йөкләнә.

10.8. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәсе биш елдан артмаган вакытка төзелә. Ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәтнең аерым төрләре өчен гамәлдәге законнарда шартнамә төзелергә мөмкин булган башка чик сроклар билгеләнергә мөмкин.

Шартнамәнең гамәлдә булу срогы тәмамлангач, аның туктатылуы турында якларның берсе гариза бирмәгән очракта, ул Шартнамәдә каралган срокка һәм шул ук шартларда озайтылган дип санала.

10.9. Ышанычлы идарәгә тапшырылган мөлкәт идарәне гамәлгә куючының башка мөлкәтеннән, шулай ук ышанычлы идарәче мөлкәтеннән аерыла. Бу мөлкәт ышанычлы идарәчедә аерым баланста чагыла һәм аның буенча мөстәкыйль исәп алып барыла. Ышанычлы идарә итүгә бәйле эшчәнлек буенча исәп-хисаплар өчен аерым банк счёты ачыла.

11. Муниципаль милекне залогка тапшыру

11.1. Муниципаль мөлкәт залогына бәйле гамәлләр Россия Федерациясе граждан законнары белән җайга салына. Авыл җирлеге казнасын тәшкил итүче муниципаль мөлкәт залогы тәэмин итү өчен гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- авыл җирлеге йөкләмәләре;
- авыл җирлеге муниципаль унитар предприятиеләренән, устав капиталында Зөя авыл җирлеге өлеше булган Хужалык җәмгыятьләренән йөкләмәләрен үтәү белән авыл җирлеге кызыксына.

11.2. Залог предметы теләсә кайсы муниципаль мөлкәт, шул исәптән әйберләр һәм мөлкәти хокуклар (таләпләр) булырга мөмкин, мөлкәттән тыш:

- гамәлдәге законнар нигезендә әйләнештән алынган;
- авыл җирлегенән мэдәни мирасын тәшкил итүче муниципаль музейлар, архивлар, китапханәләр, мэдәният йортлары һәм сарайлары, стадионнар, спорт клублары, техник һәм фәнни иҗат йортлары, балалар иҗат йортлары;
- аларны хосусыйлаштыру тыелган;
- натурада бүлү максатчан билгеләнешен үзгәртмичә мөмкин булмаган күчемсез объектларның бер өлеше (өлеше);
- башка затка федераль закон тарафыннан тыелган хокукларны биреп тору.

Мөлкәтнең аерым төрләренән залогы федераль закон белән тыелырга яисә чикләнергә мөмкин.

11.3. Күчемсез муниципаль мөлкәт объектының залогы турындагы карар һәм аны залогка тапшыру шартлары федераль кануннар нигезендә авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә.

12. Авыл җирлеге муниципаль милкендәге акцияләр, Хужалык җәмгыятьләренән (ширкәтләренән) устав (жыелма) капиталларындагы өлешләр белән идарә итү

12.1. Хужалык җәмгыятьләренән (ширкәтләренән) устав (жыелма) капиталларындагы муниципаль милектәге өлешләр, акцияләр белән идарә итү Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12.2. Хужалык җәмгыятьләре белән идарә итүдә катнашу муниципаль вәкилләр аша гамәлгә ашырыла, аларның кандидатуралары Башкарма комитет карары белән раслана.

12.3. Муниципаль предприятиеләрне хосусыйлаштыру тәртибендә оештырылган акционер жәмгыятьләрнең гамәлгә куючысы-Башкарма комитет.

12.4. Свияжск (Зоя) авыл жирлегенә хужалык ширкәтләрендә катнашуыннан алынган табыш (дивидендлар) тулы күләмдә жирлек бюджетына жибәрелә.

13. Муниципаль мөлкәтне федераль милеккә һәм Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру

13.1. Авыл жирлеге муниципаль мөлкәтне федераль дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр чикләнгәндә федераль дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына беркетелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен гамәлгә ашырыла, муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан, шулай ук законнарда каралган башка очракларда.

13.2. Авыл жирлеге муниципаль мөлкәтне федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру турындагы карарлар авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә.

13.3. Авыл жирлеге муниципаль мөлкәтне федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, районның һәм муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары инициативасы белән башкарыла.

14. Муниципаль милектән файдаланудан керемнәр

14.1. Муниципаль милектәге мөлкәттән файдаланудан кергән керемнәргә түбәндәгеләр керә:

- авыл жирлеге казнасының муниципаль мөлкәтне арендага бирүдән алына торган акчалар;

- Хужалык жәмгыятьләрнең устав (жыелма) капиталларындагы авыл жирлегендәге акцияләр (өлешләр) буенча керемнәр;

- муниципаль унитар предприятиеләр табышының салымнар һәм башка мәжбүри түләүләрне түләгәннән соң калган өлеше;

- авыл жирлеге казнасының муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштырудан керемнәр;

- авыл жирлеге казнасының муниципаль мөлкәтнең файдаланудан Россия Федерациясе законнарында каралган башка керемнәр.

14.2. Муниципаль милектән файдаланудан кергән керемнәр керемнәрнең салым булмаган төрләренә керә һәм жирлек бюджетына күчерелә.

15. Муниципаль мөлкөттөн объектларыннан файдаланууну тикшереп тору

15.1. Муниципаль мөлкөттөн файдалануунун нәтижелелеген арттыру, аны рациональ файдаланмау һәм билгеләнеше буенча файдаланмау очрактарын билгеләү максатларында муниципаль мөлкөттөн файдаланууну тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

15.2. Контроль федераль законнар нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга хокуклы орган (алга таба – вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

15.3. Вәкаләтле орган муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, шулай ук муниципаль мөлкәтнең билгеләнеше буенча файдаланылуын һәм сакланышын тикшереп тору өлешендә башка затлар эшчәнлегенә документаль һәм башка тикшерүләр билгеләргә һәм уздырырга хокуклы.

15.4. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, башка затлар житәкчеләре муниципаль мөлкәт белән эш итү барышында закон бозулар фактлары ачыкланганда кирәкле документларны һәм белешмәләрне тапшырырга, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән срокта бетерергә тиеш.

1 нче кушымта

Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын
(программасын) үтәү турында хисап _____ белән ____ – ____ ел.

Хосусыйлаштырылган объектлар исемлегә 20__ ел

№	Мөлкәт исеме, мәйданы, адресы	Хосусыйла штыру ысулы	Сатулар үткәрү датасы	Беренчел тәкъдим бәясе-базар бәясе сум (НДС белән), сум.	Сату-алу киләшүе буенча Сумма (НДС белән), сум.
1					

Гамәлгә ашырылмаган объектлар исемлегә

№	Мөлкэт исеме, майданы, адресы	Бялэрне арттыруга аукцион турында хэбэр итү	Сату турында гавами тэкьдим юлы белэн хэбэр итү	Беренчел тэкьдим бэясе-базар бэясе сум (НДС белэн), сум.	Тормышка ашмаган сатуларны ң сэбэбе